

Escenari per a Simon Templar

La visió d'una Rússia tercermundista, caòtica i amenaçant, continua inspirant la literatura i el cinema. Si fa uns mesos el llibre *El Manifest Negre* alertava sobre el perill de l'assalt al poder per l'extrema dreta nacionalcomunista, ara el *remake* d'*El Sant* (el mític aventurer Simon Templar) és l'excusa per a posar en imatges l'intent de cop d'estat de la Màfia. Els arguments de Frederick Forsyth i del realitzador Philip Noyce podrien passar per catastrofisme gratuït si no anessin acompanyades d'un *happy end* dels bons que guanyen els dolents tot anunciant el triomf del millor dels mons possibles. Un món semblant al que imagina i desitja Javier Solana en l'acord OTAN-Rússia. Amb una diferència, tanmateix: i és que aquesta mena de pacte de no-agressió no sorgeix precisament de la derrota definitiva de les "forces del mal", sinó més aviat de la necessitat de cohabitar amb els seus hereus.

I per tant, i d'entrada, l'acord es prou ambigu per a fer-ne versions segons l'audiència. Mentre Solana, Brussel·les i el Departament d'Estat s'afanyen a destacar que Moscou ha passat per l'adreçador de la presa de decisions per consens, el Kremlin ho reformula i diu que no hi haurà consens si els interessos russos es troben amenaçats. I acaba posant a la parada del consum intern la conclusió que Rússia, per tant, manté el principi de vet. Però com que no n'hi prou amb aquesta filigrana per a neutralitzar les acusacions de "capitulació" llançades des de l'ultradreta i els comunistes, el ieltsinisme ha hagut de fer alguna pirueta antioccidental: el vicesecretari del Consell de Seguretat Borís Berezovski, un home emparentat amb capital criminal d'origen pistolero, ha advertit que una Rússia assetjada es reservaria el dret de disparar primer i sense avisar míssils nuclears.

Més enllà d'aquesta *boutade*, tant Berezovski com gairebé tot el Kremlin evita de parlar del fet que l'acord amb Brussel·les dona carta blanca a l'OTAN, a una expansió il·limitada que podria arribar més enllà del perímetre de l'antic Pacte de Varsòvia. Per als russos l'atlantització immediata de Polònia, de la República Txeca i d'Hongria és

un mal menor assumit, més o menys suportable com la pèrdua a termini mitjà de les últimes influències sobre Eslovàquia, Bulgària i Sèrbia (especialment aviciada per Moscou durant l'última guerra), tres països que juntament amb Romania acabaran en la segona o tercera tanda expansiva de l'OTAN pel flanc sud. El que Moscou tem de veritat és que l'Aliança gosi aventurar-se imperi endins.

Si l'atlantització de les repúbliques bàltiques seria un mal tràngol que el Kremlin hauria d'acabar passant, l'arribada de l'OTAN al Caucas podria acabar fent saltar les alarmes del vets. El petroli de la Mar Càspia, tan desitjat per l'Alemanya nazi, és ara en mans dels nord-americans de la Chevron, en una de les operacions econòmiques més llamineres del segle XX. Així, als interessos petrolers, els aniria la mar de bé que l'Azerbaitjan i Geòrgia s'afegissin a l'OTAN, de la mateixa manera que estan encantats amb la independència de Txetxènia. Rússia tampoc no distreu els ulls dels moviments que l'OTAN podria fer a les repúbliques ex-soviètiques de l'Àsia central, cada cop més seduïdes culturalment (parlen la mateixa llengua) i econòmicament per una Turquia atlantista. I per això Moscou s'esforça per potenciar l'aliança amb la Xina i no deixa de somriure als aitol·lans iranians. Però aquesta por no és gens comparable a

la irritació que provocaria a Moscou una proposta de l'OTAN a Ucraïna, per la qual els russos continuen plorant com un tros de pàtria amputada. I no és gens descartable que la *nomenklatura* de Kíev acceptés la invitació per consumir la seva plantada històrica a Moscou.

També caldrà veure, a més, en què acaben les promeses d'incorporar Rússia al G7 i a l'Organització Mundial de Comerç (en canvi de l'expansió de l'OTAN), igual que les ofertes d'ajuda per a desactivar els míssils rovellats. Fins ara el món occidental no ha donat a Moscou ni un dòlar a fons perdut, i, si aquesta tendència no canvia, caldrà pensar que els soldats de l'Aliança que anessin a les estepes a desamantellar míssils ja no se n'anirien de Rússia. I si els cent milions i escaig de pobres continuen empobrint-se acabaria fent-se tangible l'escenari explosiu de l'última aventura de Simon Templar. ■

LLIBERT FERRI

"Allò que fa més por a Moscou és que l'OTAN ultrapassi les antigues fronteres del Pacte de Varsòvia i s'aventuri imperi endins."